

Accept

Non-avoidance

af Eigil Laulund

På et møde i arbejdsgruppen for voksenstammebehandling øst for Storebælt den 29. oktober drøftede vi den senere tids beskrivelser af stammebehandling som vi har kunnet læse i flere numre af „Stammebladet“.

Vi finder at fremstillinger af stammebehandling ofte er noget luftigt underbyggede. Ligeledes er visse afgørende begreber blevet brugt på måder som ikke rigtig svarer til vores forståelse af dem.

Vi besluttede derfor at bidrage med lidt klargørende oplysninger til Stammebladets spalter.

Forinden skal vi dog medgive at situationen er vanskelig for stammebehandlere fordi deres basisuddannelse giver dem så godt som intet grundlag at starte dette store og komplekse undervisnings/behandlingsarbejde på.

Det kunne derfor være særdeles velkomment hvis FSD brugte konstruktive kræfter på politisk arbejde for at forbedre situationen på uddannelsessiden.

Non-avoidance og accept:

Ovennævnte begreber bruges lidt i flæng af stammere og talepædagoger. Frivillig stammen og accept af stammen er blevet omtalt som det eneste indhold.

Det tør siges at være en meget grov forenkling, selvom det ikke kan udelukkes at enkelte personer har oplevet det sådan.

Non-avoidance er amerikansk og betyder ikke-undgåelse og det står for et stammebehandlings-syn der kort fortalt siger: du skal ikke undgå din stammen - du skal mestre den.

Baggrunden for dette udgangspunkt er, at man i non-avoidance tankegang forstår udviklingen af

stammen som en lag-på-lag-ud-vikling af reaktioner. Dette er startet tidligt i barndommen formodentlig for at undgå det ubehag som barnet har oplevet i tilknytning til det at stamme. Resultatet er blevet at der er udviklet automatiske talemønstre hvis formål er at undgå stammen - og ikke som det burde have været - mønstre til at styre talen med. Disse automatiske undgåelsesstrategier aktiveres hver gang det er vigtigt for den pågældende person at undgå sin stammen.

For at kunne ændre disse mønstre er det nødvendigt at vende sig mod sin stammen i stedet for at forsøge at undgå den. Det kræver at man lader sin stamme „komme- an“ så man kan få styr på den - i stedet for at snige sig frem, skjult og i zig-zag kurs for at undgå „den satans stammen“. For at kunne gå ind i denne ændring af mangeårige vaner og mønstre kræves mod til at se tingene i øjnene - det kunne man også kalde accept.

For at nå dertil skal man:

1. træffe en beslutning og
2. udføre et arbejde

- og det er hvad de første dele af non-avoidancebehandlingen handler om.

Herefter kan man så gå igang med selve talen og ændre den - hvis man vil!!

Det er ikke altid at det lykkes at komme så langt i samarbejdet mellem „stammer“ og „stamme-behandler“, måske fordi „stammeren“ ikke har det fornødne mod, måske fordi „stamme-behandleren“ ikke har den indsigt, ro og selvillid som kræves eller måske af helt andre grunde - det kan man aldrig vide på et generelt plan. Måske er det et problem at der stilles krav til begge parter i samspillet - men det kan faktisk lykkes og

gør det ikke så sjældent.

Non-avoidance handler ikke om stammen contra flydende tale derimod om at kunne sige:

- hvad jeg vil
- når jeg vil
- og trives med det.

på gruppens vegne, Eigil Laulund

Eigil Laulund er talepædagog på kommunikationscenteret i Hillerød, Frederiksborg amt.

Han har arbejdet med stammen og stammere siden 1979.